

Pracovná skupina pre ovocie a zeleninu, 16. apríla 2021

Predseda Luc Vanoirbeek (BE).

SPP 2020+ : súčasný stav trialógov o nariadeniach SPP

Sekretariát informoval o prebiehajúcich trialógoch k 3 nariadeniam SPP, inštitúciám zaslal už 20 listov. Najvýraznejší pokrok sa dosiahol pri horizontálnom nariadení, nutné sú ešte technické rokovania o ukazovateľoch merania pokroku a povolených percent odchýlok. Určitý pokrok sa dosiahol aj pri strategických plánoch, ale pretrvávajú rozličné pozície EÚ inštitúcií. Bude sa konať aj supertrialóg, kde sa bude rokovať o všetkých 3 nariadeniach SPP súčasne. PT predsedníctvo sa naďalej usiluje o dosiahnutie politickej dohody do konca mája.

V diskusii ES reprezentantka vyjadrila obavy z pozície Parlamentu (k pozmeňovaciemu návrhu k článku 153), IT reprezentant kritizoval obmedzený prístup k informáciám na národnej úrovni a čoraz väčší tlak ekologických aktivistov. CZ reprezentant upozornil na problém s plnením niektorých GAEC (8 a 9). Sekretariát reprezentantov uistil, že všetky spomenuté pripomienky sú už súčasťou pozície Copa a Cogeca, ktorá je vždy prezentovaná Rade a Parlamentu.

Predseda sa zaujímal o situáciu ohľadom programu Ovocie a zelenina do škôl. Sekretariát uviedol, že o programe sa zatiaľ v trialógoch nerokovalo, pozícia Copa a Cogeca je zachovať výšku rozpočtu. PL reprezentant žiadal viac informácií k tvrdeniu, že v rámci tohto projektu by mali byť povolené len bioprodukty. Sekretariát potvrdiť ani vyvrátiť informáciu nevedel, musí ju overiť v Akčnom pláne pre ekologické poľnohospodárstvo. LT reprezentantka upozornila, že určité pokusy v školách už zaznamenali v LT, podľa FR reprezentanta je nevyhnutné trvať na tom, že program Ovocie a zelenina do škôl by mal byť prístupný aj pre spracované ovocie a zeleninu.

Transpozícia smernice (EÚ) 2019/633 o nekalých obchodných praktikách a kódexe správania pre zodpovedné obchodné a marketingové praktiky

Dňa 17. 4. 2019 bola prijatá smernica (EÚ) 2019/633 o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinárskom dodávateľskom reťazci. Do 1. 5. 2021 končí doba na transpozíciu smernice do národných legislatív, následne majú členské štáty 6 mesiacov na začatie vykonávania predpisov (najneskôr od 1. 11. 2021). BG, FR a FI už proces transpozície dokončili, znenie svojich predpisov zaslali Komisii. Sekretariát pripomenul, že smernica stanovuje minimálny zoznam zakázaných nekalých obchodných praktík, pričom členské štáty sa môžu rozhodnúť prijať ešte prísnejšie predpisy.

Sekretariát ďalej informoval o kódexe správania pre zodpovedné obchodné a marketingové praktiky, čo je jedna z konkrétnych akcií Komisie v rámci stratégie F2F. Tá požaduje, aby bol kódex prijatý do konca mája. Členovia sekretariátu sa zúčastňujú na zasadnutiach všetkých tematických skupín, kvôli poskytnutiu bližších informácií je zástupkyňa DG AGRI pozvaná na zasadnutie prezídia Copa dňa 23. apríla.

Fytosanitárne otázky: neobnovenie účinných látok (mancozeb, captan, abamektín, atď.)

Sekretariát informoval o narastajúcom tlaku na zákazy aktívnych látok bez vedecky podložených dôkazov. Poľnohospodári pritom buď nemajú k dispozícii alternatívy k účinným látkam, alebo tie nie sú natoľko účinné. Sekretariát upozornil, že Komisia argumentuje možnosťou núdzového povolenia členskými štátmi, tie však často nekomunikujú a celý proces nie je transparentný.

Sekretariát ďalej informoval o revízii smernice o udržateľnom používaní pesticídov (2009/128). Do

verejnej konzultácie, ktorá bola spustená 18. 1. 2021, sekretariát už prispel.

V diskusii PT reprezentant upozornil, že poľnohospodári sa musia vysporiadať s novými škodcami. IT reprezentant uviedol príklad devastujúceho dopadu potenciálneho zákazu captanu, vďaka správnej argumentácii sa podarilo zmeniť postoj Komisie, ktorá počas májového zasadnutia SCOPAFF navrhne obnovenie captanu pre poľné plodiny na 15 rokov.

Predseda júci označil tému za veľmi dôležitú a vyzval na maximálne poskytovanie informácií sekretariátu.

Okrúhly stôl o situácii na trhu

Reprezentanti IT referovali o mrazoch v apríli, čo zásadne postihlo odvetvie ovocia a hrozna v celej zemi, ide najmä o jablká, hrušky a kivi. Ide už o niekoľko rokov za sebou, preto vyzývajú do akcie na EÚ úrovni.

AT zástupca informoval, že najväčšie straty očakávajú pri jablkách, problémom podobne ako v IT boli vysoké teploty na začiatku jari a nasledovné mrazy.

V ES boli mrazom zasiahnuté najviac marhule, nektarinky, čerešne a broskyne, celkovo odhadujú zasiahnutú plochu na 38 000 ha, kde straty predstavujú 80-100 %.

BE reprezentantka informovala o očakávaných stratách u jablák 10-15 %, situácia u jahôd je dobrá, sezóna špargle začala pozitívne, problémom zostáva zavretý HORECA sektor.

DE reprezentantka informovala o mrazoch najmä na juhu zeme, straty sa predpokladajú minimálne pri kôstkoviciach, straty ale nebudú také závažné ako v IT alebo AT.

Vo FR boli postihnuté všetky regióny (jablká, hrušky, lieskové orechy), na odhady škôd je ešte skoro.

PL reprezentant informoval o stratách pri všetkých druhoch. Situácia je zložitá, ale nie taká zlá ako vlani.

HU reprezentant informoval o mrazoch počas veľkonočných sviatkov, niektorí pestovatelia broskýň a marhúľ prišli o celú tohtoročnú úrodu.

NL reprezentant hovoril o zatiaľ nejasej situácii, na trhu ceny klesajú a problémy spôsobuje aj brexit.

SE nebolo tak zasiahnuté ako juh Európy, situácia na trhu je pozitívna, hoci tiež sú postihnutí zníženým dopytom reštaurácií a hotelov.

CZ zástupca informoval, že zatiaľ nie sú zaznamenané významnejšie straty, ale treba počkať do polovice mája, CZ nie je exportnou krajinou.

PT hlási straty spôsobené mrazmi u broskýň, čerešní, jablák a hrušiek, jar je veľmi vlhká ako minulý rok, čo spôsobuje tiež problémy. Očakáva sa pokles produkcie ovocia a zeleniny.

LV zástupca informoval o cenách zeleniny, ktoré sú ešte nižšie ako minulý rok. Uhorky z PL sú v LV lacnejšie ako miestna produkcia.

Predseda júci na záver uviedol, že mnoho krajín boli silne zasiahnutých klimatickými podmienkami a to v dobe, keď je odvetvie zasiahnuté nízkym dopytom kvôli pandémie. Navrhol preto, aby skupina vypracovala list pre DG AGRI, v ktorom upozornia na vzniknutú situáciu a na prijatie určitých trhových opatrení na EÚ úrovni.

Obchodné normy a štandardy označovania:

a) revízia nariadenia č. 543/2011

V rámci stratégie F2F Komisia zahájila revíziu obchodných noriem EÚ, nasledovať bude verejná konzultácia a cieľená konzultácia so zúčastnenými stranami.

b) Revízia nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom: označenie pôvodu

Komisia zverejnila 23. 12. 2020 plán revízie pravidiel EÚ o informáciách poskytovaných spotrebiteľom. Jedným z hlavných prvkov revízie bude uvádzanie informácií o pôvode alebo proveniencii, Komisia zvažuje rozšírenie povinnosti uvádzať túto informáciu pre ďalšie výrobky: mlieko a mlieko použité ako zložka v mliečnych výrobkoch, mäso použité ako zložka, kráľičie a zverina, ryža, tvrdá pšenica v cestovinách, zemiaky a paradajky v niektorých paradajkových výrobkoch. Komisia pripravuje verejnú konzultáciu a keďže Copa a Cogeca nemajú oficiálnu pozíciu, pracovné skupiny začali pripravovať návrh. Návrh príspevku pracovnej skupiny pre ovocie a zeleninu je priložený k zápisu v českom jazyku.

Stratégia Z farmy na stôl (F2F)

Sekretariát informoval o aktuálnom vývoji stanoviska Európskeho parlamentu k stratégii. K návrhu spoločnej správy výborov COMAGRI a COMENVI bolo predložených 2295 pozmeňovacích návrhov, hlasovanie vo výboroch prebehne 3. júna. Sekretariát pozmeňovacie návrhy a kompromisy analyzuje a pripravuje odporúčania na hlasovanie europoslancov. Sekretariát upozornil na značné rozdiely v názoroch spravodajcov vo výboroch. Takisto upozornil, že jediné posúdenie dopadov vypracovalo US ministerstvo poľnohospodárstva (USDA). (Podľa výsledkov štúdie USDA dôjde v EÚ k poklesu produkcie o 12 %, nárastu spotrebiteľských cien potravín o 17 %, náraste dovozov o 2 % a poklese príjmov poľnohospodárov o 16%.)

Komisia plánuje vykonať posúdenie dopadov ku každému jednotlivému legislatívnemu návrhu, nie kumulatívne k celej stratégii, čo je podľa sekretariátu nedostatočné.

V diskusii ES reprezentantka označila ciele F2F za znepokojivé, ohrozia podľa nej profitabilitu EÚ producentov. Ťažko sa dá uveriť prehláseniam Komisie, že rovnaké pravidlá budú platiť pre dovážané výrobky z tretích krajín a že sa to dosiahne prostredníctvom obchodnej politiky EÚ. Pravidlá WTO to totiž neumožňujú.

V IT pracujú na vlastnom posúdení dopadov, ako prvý dopad označili nárast dovozov a pokles príjmov poľnohospodárov v EÚ.

CZ a IT reprezentanti tiež varujú pred dovozom produktov, ktoré nespĺňajú pravidlá EÚ, preto treba dovozy regulovať. Najmä po kríze Covid-19 sa jasne ukazuje, že produkcia potravín by mala byť základným cieľom politiky EÚ, takisto treba mať prístup k alternatívam a biotechnologickým inováciám, novým odrodám apod.